

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-441/14

**Dansk Industri (DI)
proti
Succession Karsten Eigil Rasmussen**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Højesteret)

„Predhodno odločanje — Socialna politika — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Direktiva 2000/78/ES — Načelo prepovedi diskriminacije na podlagi starosti — Nacionalna ureditev, ki je v nasprotju z direktivo — Možnost posameznika, da se sklicuje na odgovornost države zaradi kršitve prava Unije — Spor med posamezniki — Tehtanje različnih pravic in načel — Načeli pravne varnosti in varstva zaupanja v pravo — Vloga nacionalnega sodišča“

Povzetek – Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 19. aprila 2016

1. *Pravo Unije — Načela — Enako obravnavanje — Prepoved diskriminacije na podlagi starosti — Povezava z Direktivo 2000/78 — Nacionalna ureditev, ki delavcem, ki so upravičeni do pokojnine, ki jo izplača njihov delodajalec in so bili vključeni v sistem pokojninskega zavarovanja pred 50. letom starosti, odreka odpravnino zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi — Nedopustnost — Ohranitev delavca na trgu dela — Nevplivanje*

(Direktiva Sveta 2000/78, člena 2 in 6(1))

2. *Socialna politika — Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu — Direktiva 2000/78 — Prepoved diskriminacije na podlagi starosti — Nacionalna ureditev, za katero je ugotovljeno, da je v nasprotju s splošnim načelom prepovedi diskriminacije zaradi starosti — Obveznosti nacionalnega sodišča, ki odloča o sporu med posamezniki — Neuporaba nasprotnih nacionalnih določb — Prevlada razlage prava Unije nad načeli pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj — Nevpliv na možnost posameznika, da začne postopek za ugotovitev odgovornosti države članice*

(Člen 267 PDEU; Direktiva Sveta 2000/78)

1. Splošno načelo prepovedi diskriminacije na podlagi starosti, kot je konkretizirano z Direktivo Sveta 2000/78 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu, je treba razlagati tako, da tudi v sporu med posamezniki nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki delavcu ne priznava pravice do odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, če ta lahko zahteva starostno pokojnino, ki jo izplača delodajalec na podlagi pokojninskega sistema, h kateremu je ta delavec pristopil pred dopolnjenim 50. letom starosti, ne glede na to, ali se odloči ostati na trgu dela ali se upokojiti.

Glede na to, ker Direktiva 2000/78 sama ne določa splošnega načela prepovedi diskriminacije na podlagi starosti, ampak le konkretizira to načelo na področju zaposlovanja in dela, obseg varstva iz te direktive ne presega varstva, ki ga zagotavlja to načelo.

Po drugi strani, glede na dejstvo, da člena 2 in 6(1) Direktive 2000/78 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, na podlagi katere delavci, ki so upravičeni do starostne pokojnine, ki jo izplača delodajalec na podlagi pokojninskega sistema, h kateremu so pristopili pred dopolnjenim 50. letom starosti, samo iz tega razloga niso upravičeni do posebne odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki je namenjena temu, da so delavci, ki so bili več kot dvanajst let zaposleni v podjetju, spodbujeni k ponovni vključitvi v delo, velja enako glede temeljnega načela enakega obravnavanja, katerega posebna oblika je splošno načelo prepovedi diskriminacije na podlagi starost.

(Glej točke 23, 26, 27 in izrek 1)

2. Pravo Unije je treba razlagati tako, da mora nacionalno sodišče, ki odloča o sporu med posamezniki, ki spada na področje uporabe Direktive 2000/78 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu, kadar uporablja določbe svojega nacionalnega prava, te razlagati tako, da se lahko uporabljajo v skladu s to direktivo, ali če taka razlaga ni mogoča, po potrebi ne sme uporabiti nobene določbe tega nacionalnega prava, ki je v nasprotju s splošnim načelom prepovedi diskriminacije na podlagi starosti. Niti načeli pravne varnosti in varstva zaupanja v pravo niti možnost posameznika, ki meni, da je bil oškodovan zaradi uporabe nacionalne določbe, ki je v nasprotju s pravom Unije, da začne postopek za ugotovitev odgovornosti zadevne države članice za kršitev prava Unije, ne morejo poseči v to obveznost.

V zvezi s tem obveznost skladne razlage vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Poleg tega načelo prepovedi diskriminacije na podlagi starosti posameznikom priznava pravico, na katero se kot tako lahko sklicujejo in ki tudi v sporih med posamezniki nacionalna sodišča zavezuje, da ne uporabijo nacionalnih določb, ki so v nasprotju z navedenim načelom.

Drugič, nacionalno sodišče, ki odloča sporu med posamezniki se ne sme opreti na načelo zaupanja v pravo, da bi še naprej uporabljalo pravilo nacionalnega prava, ki je po ugotovitvi Sodišča v nasprotju s splošnim načelom prepovedi diskriminacije na podlagi starosti, kakor ga konkretizira Direktiva 2000/78. Uporaba tega načela, da bi se še naprej uporabljalo pravilo nacionalnega prava, bi namreč v resnici pomenilo omejevanje časovnih učinkov razlage Sodišča, saj se tako ta razlaga v postopku pred nacionalnim sodiščem ne bi uporabila. Nacionalno sodišče pa mora, razen v povsem izjemnih okoliščinah, razlagano pravo Unije uporabiti tudi za pravna razmerja, ki so nastala pred izdajo sodbe, v kateri je odločeno o predlogu za razlago.

Na varstvo zaupanja v pravo se nikakor ni mogoče sklicevati za to, da bi se posamezniku, ki je vložil tožbo, na podlagi katere je Sodišče pravo Unije razložilo tako, da nasprotuje zadevnemu pravilu nacionalnega prava, zavrnilo ugodnosti, ki izhajajo iz te razlage.

(Glej točke 33, od 36 do 41, 43 in izrek. 2)